

Ծրագրին տեղի գր-
մի մի 8 կիսն էր Ե-
տեմբեր իւզրէ բէշին օ-
րարող 6. զէ 6 սոյրդը
3 1/2 պէտազ Էճիսիւնէ վէ
նիւսիսի 20 փարա սոր-
ժաշտարարան միւս թե-
րի ետգրման իսկէն Է-
լէր, պէտէլին զէ սե-
նէվի բոստա իսկին 37 1/2
զրշ. սաղ բարա իսկէ
խտէրէ կէ ծնալիս զէ
եախոստ սուրբառա պիւր
ստատմ կէ օսթէլիս իսկին
էր:

ՕՐԱԳԻՐ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒԳՈՒԼՍՈՅ
ՔԵՂԵՔԵԿԵՆ ԼՂԳԵԾԻՆ ՆԻ ԼՈՒԵՆՏԻՆԿԵՆ

Երանային սրբառը իւր
տեղի իսկին 2 զրշ. իսկին
ճի տեղի իսկին 1 զրշ.
զէ զիւտաւ նէշր օլու-
նաճաղարա բաղարը
օլուճաճաղ սոր: Մէք-
թուպ զէ սայրէ Պալու
բաղար գարուճաճա,
Նափիլէ իսկին իւսթգա-
թիւտա Ն. 21 թիւն Աւա-
րայրի Ծրագրին ետգր-
ման իսկին Թ. թօճառար-
եան իսկին կէ ծնալիս զէ
ճէք տիւր: Ուսումնա սայրի
մէքթուպարը նէշր բա-
րարը սոր:

ԼՈՒԵՆՏԻՆ

1870 ՅՈՒՆԻՍԵՐ 19 ԵՐԱՅԻՄԵՐԹԻ

ԹԻՒ 108

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒԳՈՒԼՍՈ 49 ՅՈՒՆԵՐԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մեծիւն Լուսնիւն հայոց ընդհանուր
ժողովն Երևանի

Մարդկանց շարժումները այն ա-
տեն սրբազորութեան կարգէ կ'անց-
նին, երբ զմարդիկ կառավարող գերա-
դոյն ատենան՝ իր ձեռքին տակ դնուած
նիւթական զօրութիւնէ խաբուելով կը մոռ-
նայ իր կոշտը, պաշտօնը և պարտաւո-
րութիւնը, կը գոչէ իր անհոգիները կա-
ռավարելոյ ձայնին, խնդիրին, բողոքին.
կը կարծրացնէ իր սիրտը անոնց զգայ-
մանցը, ցաւոցը և պիտոյիցը դէմ, և կը
կարծէ թէ՛ Ստոնաճ գմարդիկ իրեն
ծառայելու համար ստեղծած է. կը կար-
ծէ թէ՛ ինքն է միայն մարդ, իսկ միւս-
ներն մարդազատիկ անասուններ:

Մեր Հոռովեական Հայ հասարա-
կութիւնը իր խոհմութեամբը (թեպէտ
չախաղանց), իր հանգարտութեամբը,
իր եկեղեցականաց յարգեցողութեամբը
և վերջապէս իր ոչ-յեղատիւական ար-
խանով՝ ըստ ոմանց նախանձիկի դերը մը
բռնած էր Օսմանեան հպատակ ըլլա-
տանեայ ազգաց մէջ: Չափէն աւելի խա-
ղաղ օդը՝ երկրաշարժի նախադուշակ մը
կրնայ սեպուիլ:

Ահա այս անդամի Միջազգիւն ընդ-
հանուր ժողովոյ որոշմունքն ու անոնց հը-
րատարակութիւնը այս կարգէն է. տես
ինչ կը հրատարակէ այս պաշտօնական
ընդհանուր ժողովը:

«Բարեբաղդութիւն մը գարուս որ՝
«այդ անկը վիճուց բանադրանք) բա-
«րոյական ուժը մարդկանց մարքին, սրը-
«տին և հետեւաբար խղճին առջև աջալի-
«սի ձեռաց մէջ (անարժան եկեղեցա-
«կաններն) իր ազգեցութիւնը օր ա-
«ւուր կորսնցնելու վրայ է»:

Սյո էր արդեօք Պեր. Հասունին
ի դորձ դրած ուղղափառական պարտա-
ւորութեանց արդիւնքը, որ վերջապէս
լսեց այն խոհմ ժողովուրդէն այնպիսի
որոշում մը որ՝ Ս. Պապին մինչ ցարդ ու-
նեցած ըզոր զօրութեանը կը դադի:

Պեր. Հասուն որ՝ «Ե» (1) աչօք չէր
կարող նայիլ եկեղեցւոյ գիւրկէն զտո-
ուած և հերձուածոյ խաւարին մէջ խոր-
խափող մարդկանց (մեր վրայ հաբիւս)
տեսած սրբալի բաներուն վրայ արդեօք

որչաի յորդահոս աչօք պիտի նայի այս
որոշման վրայ, որ տրուած է եկեղեցւոյ
գիւրկէն չը դատուած և հերձուածոյ խա-
ւարին մէջ չը խաբխափող մարդկանց
կողմէն:

Ինչ ընէ հիմայ Ս. Պապը այս որոշ-
ման դէմ — բանադրէ՞ — չը վախցուցած
պատիժը պատիժ չէ և անա ասոնք բա-
նադրանքէ չենք վախնար կըսեն — քա-
ղաքական ատենան՝ դիմէ — եթէ այդ
միջոցն ընտրէ՞ Պեր. Հասունին բանադ-
րանքին տակը կը մնայ թերեւս. անա
Պեր. Հասունին վերջին կոնգակին Յրդ-
երեան Թրդ. տողը որ՝ եկեղեցական ի-
րաւարանութեան դէմ՝ աշխարհական իշ-
խանութեան դիմողները կը բանադրէ —
մէկ բան մը կը մնայ միայն ընել՝ ասոնք
եկեղեցիէն արտաքսուած հրատարակել
և Միջազգիւն եկեղեցին ասոնց ձեռքէն
տանել. բայց եթէ չը տան, դարձեալ ինչ
ընէ — քաղաքական իշխանութեան դի-
մելը ըլլար. բանադրանքը զօրութիւն չու-
նի, ուրեմն եթէ կրնա՞ Պեր. Հասունի
վարած իշխանութեան այս ծանր հետե-
ւանքէն ազատիլ՝ աշխատէ որ ազատիս:

Ասկից աւելին կայ որ՝ մտաւրաւ
վտանգ մ'է և թերեւս առջինին դէմը
ուրթիւն պահէին, իսկ այս վերջինը ըստ
որում Պեր. Հասունի ուղղակի իշխանու-
թեանը և փառքին կը դադի՝ ըստ թեամբ
անցնիլ չըլլար:

Նոյն ժողովոյ երրորդ որոշումը՝ Ս. Պ-
գային եկեղեցւոյ մէջ Պեր. Հասունի
անուան յիշատակութեան արգելքներուն
համեմատ վարուելու պարտաւորութիւն
կը դնէ Միջազգիւն հոգաբարձութեան
վրայ. նա ալ ընդունելով կը հրատարա-
կէ այդ որոշումն ու իր պարտականու-
թիւնը:

Մենք ալ անշուտ տարի եկեղեցւոյ
մէջ պատրիարքի անուան յիշատակութեան
վէճ մ'ունեցանք, որնոր առանց իբր
պաշտօնական պարտաւորութիւն մէկէ մը
պաշտպանուելու իսկ, մինչև որ պատրի-
արքը չը հրաժարեցաւ՝ այդ վէճը չը դադ-
րեցաւ. իսկ այս՝ քանի որ իբր պաշտօնա-
կան պարտաւորութիւն պիտի պաշտ-
պանուի պաշտօնական մարմնէ մը, ինչ-
պէս պիտի վերջանայ. առանց Պեր. Հա-
սունի հրաժարականն առնուելու, և ե-
թէ Պեր. Հասուն ուշ կամ կանուխ պի-
տի հրաժարէ Զաքարիայ յայնչի որ պապա-
կանութեան սկզբունքին ծայրէ ի ծայր
հակառակ է, ինչու համար եկեղեցիներ-

ը կ'աւել տապաքեղ ընելէն, բարեպաշտ-
ներու զգացումը վերաւորելէն, և ժողո-
վըրդեան ձայնին իրական յաղթանակ մը
տալէն վերջը կը հրաժարի:

Ասոնք այնպիսի փորձեր են որ
Պեր. Հասունին լիազաւարական կամ
հոլուական դիտութեան մէջ խիստ ան-
հմուտ ըլլալը կը հաստատեն. թող չկար-
ծէ Պեր. Հասուն թէ՛ իր այս ըրածնե-
րը իր Ս. Սթոնոյն նպատաւոր ծառա-
յութիւններ են. այլ այնպիսի վտանգա-
ւոր ծառայութիւններ են ասոնք, որ իր
հերձուածոյ կոչած ուղղափառ հայերս
իսկ չենք կարող ընել և պէտք էր դրու-
նել անհմուտ Հասունեան մը որ՝ խաբե-
լով մէկ կողմէն իր ժողովուրդը և խա-
բելով միւս կողմէն իր անախալ տէրը,
մարմնացեալ աստուածը, դորձն այս
վիճակին հասցնէր:

Փառք անխաղաղական դրութեան,
որ Ս. Պապը չըստաւած այսինքն չխաբ-
ուած ըլլալը ազգայնացանելու համար՝
դեռ բաւական ատեն յամառ պիտի
կենայ և իր հլու հրամանակատարը չը-
փոխէ, որով ալ աւելի պիտի պաղկեցնէ
մեզնէ բաժանեալ և իրեն միացեալ հա-
յերն իր դրութեանէն և հետեւաբար ազգա-
յին միութեան ոչ պաշտօնական՝ այլ սրբ-
առօքին բարոյական կապը ալ աւելի պի-
տի ամրապնդի:

Ով կրնայ ըսել թէ՛ Պեր. Հասուն
իր արդիւնքովը ազգային միութեան
թշնամի է: Ազատութեան էն մեծ բա-
րեկամը՝ ազատութեան էն մեծ թշնա-
մին է. Պաղղիացիք կարելի է չպիտի սի-
րահարէին ազատութեան այնչափ որչափ
որ Նաբօլէօն յայտնի կերպով ազատու-
թեան թշնամի հանդիսանալէն վերջը
սիրահարուցան:

Այսպէս ալ ազգային միութեան էն
մեծ բարեկամը՝ ազգային միութեան էն
մեծ թշնամին է, որու բարեկամական
արդիւնքը իր թշնամութիւնը յայտնուե-
լուն հետ կսկսի տեսնուիլ, ինչպէս յայտ-
նապէս սկսաւ տեսնուիլ Պեր. Հասունի
Համազգեաց ընկերութեան յայտնապէս
թշնամութիւն ընելու սկսած վայրկեա-
նէն:

Բնական է որ՝ երբ դուրսներն իրա-
բու հետ սիրտ միացած ըլլան՝ մարմին-
ները կ'որոճեն իրարմէ բաժնուած են.
իսկ երբ մարմիններու միութեան կեղ-
բոնը սիրտն ըլլայ՝ գլուխներն բնական
հեռաւորութեամբ զիրար կը դիտեն և
մարմինն անբաժան կը մնայ:

(1) Տես Պեր. Հասունի վերջին կոնգակը:

գործերը: Շանթ է նա Պօլսոյ մեծ մասին անդամ վաճառականական մեծ գործերովն և բարի համբավով: Շատ անգամ այս տեղ ազգային ժողովոց անդամ դասնուելով մեծամեծ գործեր 'ի գլուխ հանած է յօգուտ և 'ի յառաջագիմութիւն ազգին . մահուընէն առաջ կառավարութեան «Թիմարէթի» ժողովոյն անդամ էր . և քանի քանի անգամ ալ ուրիշ ժողովներու անդամ դասնուած է:

Դեկ. 31 չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 12ին ատենները իր մահկանացուն կնքեց, հետեւեալ հինգշաբթի օր 'նոր տարուոյ սկիզբը ժամը 7ին տեղոյս չորս քահանայք, 4 տիրացու, 15—20ի չափ երգեցիկ մանկունք և 3—400 հոգի աւմէն քրիստոնեայ ազգէ այր և կին խուռն բազմութիւն մը՝ փառաբար հանդէսով յուզարկաւորեցան 'ի Ս. Օգոստոս եկեղեցին, ուր ննջեցելոյն համար Ս. պատարագ մատուց Տ. Թագէտոս քահանայն, որուն աւարտմանը փոքրիկ ատենախօսութիւն մ'ըրաւ Տ. Համբարձում առաք. քահանայն. մտքմիտ գերեզման անփոփելու միջոցին Լ. վարժարանի տաճկերէնի դասատու Ներսիկայի Թիւրքաբեան Մեծ. Գալուտ եֆէնտին ազգու դամբանական մը կարդաց. բոլոր հանդիսականք այնպէս ողբացին որ ամէնուն աչքն արտասուօք լեցաւ: Անգոթ մահ, ըստեպ այսպէս ազնուագոյնները յաիշտակելով օրջամի սիրելի ընտանիք և բարեկամներ 'ի սուգ և 'ի թախիծ համակած ես:

Այսպէս իւրաքանչիւր ոք վշտացեալ սրտիւ ժամը 9ին ատենները ցըրուեցան. և ահա 1870ի ետեւէն իսկոյն իշաւ Գաղղիոյ չոգենաւը, որուն մէջէն ելաւ տեղոյս համար որոշուած առժամանակեայ պատրիարքական փոխ Արք. Տ. Արիստակէս չնորհազարդ վարդապետը. սակայն թէ վերոյիշեալ արտառութիւն եղելութեան ազգաւ և թէ՛ յառաջմանէ մտադ տեղեկութիւն չունենալով՝ Նորին ցանկալի գալուստը դիմաւորող չդանուեցաւ. որով Նորին Հայրութիւնը նաւէն ելելով ուղղակի Քեանօղլու իսանը վանքի Մեծ. Յակոբ ազայի սենեակը իջեր է, ըստ որում թէ տեղա ուրիշ ծանօթ մէկը չունեն, և թէ Առաջնորդարանի դասն գոյ ըլլալը նաւահան գիտող հայ նաւաստիներէն լսած էր: Աս. խորհրդոյ մեծ. անձնք լսելով Նորին գալուստը փութացին 'ի տեսութիւն, և առաջնորդարանի դուռը բանալ տալով 'ի միասին առին դնային: Արքայթ օր աղղայիններէն ոմանք տեսութեան դընային և հետզհետէ կ'երթան: Շարաթ առաւօտ իշաւ Ս. Օգոստոս եկեղեցին. ցերեկին Մեծ. Խաչեան Վարդան և Կիւսեան Ռեզորդ ազայից հետ կուսակալին ներկայացաւ: Կիւսակէ օր Ս. Օգոստոս եկեղեցին կարդացուեցաւ իւր կոնգակը, որկէ անմիջապէս ետքը կէս ժամու չափ Տրապիզոնի արդի վիճակին վրայ ազգու քարոզմը խօսեցաւ, որուն սքանչելի խօսքերը յոյժ 'ի խոր տպաւոր

րեցան համայն բազմութեան սրտին մէջ. ժողովուրդը բաւական ժամանակէ 'ի վեր հոգեւոր կենսառիթմ շուր ըմպելէ զուրկ վերջապէս ահա իր պապական լեզուն կը թրջեր, ալ ամէն բերնէ գոհութեան միմունդներ կը բարձրանար յերկինս. աւմէն լեզու կ'օրհնէր զԱմեն. Ս. Պատրիարք Հայրենիս, որ այսպիսի հրաշալի միջոցիս իրենց պապեալ սրտերը զովացոյց: Վասպուրական արձուոյն իսկական պատկերը կրող ճագ մը Վասպուրի փունքէն Պոնտական եղերքը թուցնելով: Տար երկինք որ 1869ը իր հետ տաներ ամէն սուգ և տրամոսթիւն և 1870 բերեր միթարանք և ուրախութիւն:

Հաճեցէք, Տէր, դրութեանս անկին մը զետեղելու չնորհն ընել մեր նուազութեան:

ի Տրապիզոն 5 յունվար 1870 * * *

Մ. Խմբագիր. Ներկուան Մանգումէ մէջ տնտեսուծ Մ. Մ. Թէստիճեան ստորագրութեամբ նամակ մը, հետեւեալ բազմաց ծանօթ ճշմարտութիւններն արդոյ հասարակութեան յայտնելու անհրաժեշտ պարտք մը կը դնէ մեր վրայ:

1864 թուոյն աղղային սահմանադրութեան տարեգարձի առթիւ երկու երգեր հրատարակուեցան դիւղիս երիտասարդութեան կողմանէ, որոյմէ մին պանդուխտ և Արմենուհի մակագիրն և Բ. Թէլեան ստորագրութիւնը կը կրէր. իսկ միւսը Աստիկին Հայոց մակագիրն և Մ. Մ. Թէստիճեան ստորագրութիւնը: Հովուեան Պ. Կարապետ այս երգերուն եղանակներ յարմարեցնելով Ն. վարժարանի մէջ դիւղիս երիտասարդաց դաս տուաւ: Այս երգերն տպագրուելով Մայրաքաղաքի մէջ 40 ական փառայի ծախուեցին դատ, նոյն ատեն Մանչեսթր հրատարակուած Ներկագրունքին մէջ ալ տնտեսուցան իւրաքանչիւրն իր ստորագրութեամբ:

Իրայ այս վիճակին մէջ, Մ. Մ. Թէստիճեան ինչպէս կը համարձակի՝ Արեւելեան տպարանէն 'ի լոյս ընծայուած երգարանի մէջ(1) անգղուշութեամբ ստղը դած վրիպակէ մը երես առնելով, իր գրչին արդիւնք չեղող բանաստեղծութիւն մը ինչ սեպհականելու:

Երտակը մեզ անհաւատալի կը թուիր, Պ. Թէստիճեան այս օրինակ նուաւ տութեան մը զիջանել յանձն առած ըլլայ: Իսկ երբ Պ. Թէստիճեանի հիմայ վարժապետութեան պաշտօնով Կեսարիա դասուէին, ու նամակին թուականը (1870 յունվ. 2) կը յիշեմք, չենք վարանիր ըսել թէ, այդ ցածութիւնն յանձն առնողը Թէստիճեանի ստորագրութիւնը գողցող, բայց իր արհեստին մէջ դեռ կարի համբակ խարդախ մէ, ու ոչ թէ Պ. Թէստիճեան:

Կը խնդրեմք, Մ. Խմբագիր, հա-

(1) Աւր Թէստիճեանի երգին տակ Թեւեանի ստորագրութիւնը կը տնտեսուի, իսկ Թեւեանի երգին տակ Թէստիճեանի:

ճեցէք մեր երկտող նամակին անկին մը չնորհել Ձեր պատուական լրագրոյն մէջ:

Որով կընէք զմիջ չնորհապարտ. 1870 յունվար 9 Խառգիւղ. Սեդրա Յովսէփեան Ռ. Թ. Ս. Յովսէփեան.

Թիւիլի կ'ըլլի

Փարիս 26 յունվար. Պրօկի տիւքասը վէճաթ իմ միջ տիր:

Փարիս 27 յունվար. Վիւքէյա պէյնիտէ նիֆագ. պուլունտուղու թէվաթուրունու զալէթալար եալանա չըգարմագտա տըրլար:

Ֆլորանս 27 յունվար. Վիէննա սերբիականութեւ վէ Ալման. ետնըն սայըր բուհպանլարը Բարանըն ետնը լմաղլըլընա դարչը պիր լայիհա իմ զալաեարագ Բարա հաղրէթլըրնէ թագալիմ իմ միջ տիր:

Փարիս 27 յունվար. ձէմիլ Փաչա հալլէթլըրէ Փարիսէ վաղը օրմուշ տուր:

Բաթրի զալէթալար, Ֆրանսըլ սիւֆէրասընտա թէպէտտիւլաթ վուգու պուլաճաղը թէվաթուրունու եալանա չըգարմը տըր:

Տ Ա ի ի ի ի ի

Արահամ պէյն Իսկէնտէրիէէէէէ ավտէթի խաղէրի ետնըլ օլուղ հաթթաբէնէմալի հիւնիւ տախի Սատրալամ հաղրէթլըրի հուղուրունա դապուլ օլունմուշ տըր:

Միւսիւլէյ հաղրէթլըրի իշին Մըսըր սարաֆը իւնվանը վէրլիմիլ իսէ տէ, պու տախի ետնըլ օլուղ Խըալի հաղրէթլըրիին պիրիւնի թէրիւմանլըլը մէմուրիէթլըրնէ պուլունտուղու տէրքեար տըր:

— Պիր վաղըթտան պէրու Տէր-սէ. ատէթ զալէթալարընտա Գալաթա վէ Պէյօղլունուն եալ մէվիմիմտէ սու գըլլէթիին էօնիւ ալընմար իշին կիւնակիւն միւսահասաթ վէ թէտպիր էր օգունմաղտա օլուղ վէ մէղըլըր մէսէլէ Դուրայի տէվլէթալէ թէպէքըլըրէ ալընմըլ, պիր դամիսիօն թաւին օլունմուշ վէ մէղըլըր դամիսիօն թէքլիֆիին վէ Մ. Մ. Բըթթըր վէ Թիւրքն նաման զաթլըրն թէտպիրիին դապուլ իմ միջ տիր. չէօլլէ քի Պէյօղլու թարաֆընտա Չինիլիլի գուլու տէրէսիմտէ պիր սու պէնտի տահա եալըլաճագ, վէ մէղըլըր պէնտին մէվ գըրը Թագսիմտէն աչաղը օլունտուրուն վաթըր թուլումաղալը իլլէ սու եօղարը չըգարմաճագ տըր:

Պունտան մատա, մէղըլըր պէնտ եալըլընճաւա դատար քէզալիք վաթըր թուլումաղալըր իլլէ քէզաթիւմնէ ըրմաղը վէ եէնի եալըլաճագ պէնտ եաղընընտա վաղ օլունմաճագ սիւղկէճի սու խալիէթլըրնտէն սու չըգարըլարաղ Թագսիմէ կէօթիւրիւլէճէք տիր: Մն պէշ պարկիր դուվլէթի օլուն իւշ թուլումաղա

գօնուրաճագ, պուշկարըն, պրիսի տայի-
մա իշխելիս, իբրեւ եւտէք սաղլանա-
ճագ տըր:

Քէզալիք Պէրլառտա վագը պաշ-
հալալուն մէկընը երեքսէթիւրիւնէք
մէկընը պէնտաւարընըն պօրու իւն պիւր
մըգտարը Պահէ գէօյիւ պէնտիւնէ կէ-
թիւրիւնէք թէսալիւր օլունմագտա տըր:

Պունտան դաթի նագար, Շուրայի
Տէվէթ թարափընտան Սերվէր եֆէնտի
հաղթէթիւրիւնէ թէքմիլ բուխաթ վէրիւ-
միշ վէ տէր հալ իշէ միւպաշէթ օլուն-
մաւը իշին Մալիէ նագըրը բաշա հաղ-
թէթիւրիւնէ տէօրթ միւնօն զիշ. շէհիր է-
մանէթի սանաղընիս էտա օլունմաւը էմր
օլունմուշ տուր:

Սերվէր եֆէնտի հաղթէթիւրիւնէ միւ-
սաաւէ օլունմուշ տուն իդիթիպայի հալտէ
իւթանպօլ սուլարընըն պիւր մըգտարընը
Գալթիս վէ Պէյօղլունա նագը իթտիւր-
մէյէ, նաւըլ քի կէշէն սէնէ տալիս պէօյ-
լէ օլունշ տուր:

— Եվիլէրի ճիւմա իրթէսի կիճէսի
Սամաթիաւա պիւր սիմիթճի վէրանէթիւր
իշինտէն կէշտիլի վագըթ, ֆէնէթիւր օլ-
տուղունտան աղղը աշղը պիւր դուեուէա
տիւշը վէ տիւշէսի շամաթաւընը եա-
ղընտա տօլաշան զապիթիւնէ գօլու իշտիպ
գօշար վէ տէր հալ պիւշարէյի շալըշղա
չըգարըն իտէտէ, զէվալը սիմիթճի էօլ-
միւշ պուլունուր:

Դ Ր Ա Գ Ի Բ Ե

Ֆրանսաւա սահիճ մալիւմաթ իտին-
միշ զաննընտա պուլունան տաեիթէթիւր
տօլաշմագտա օլան պիւր թէվաթուրա նէ-
ղարէն, իմէթաթօր Նաթօլէօն հաղթէթ-
իւրիւնէն վէլի աշարը բրէնա Էմբէրիպը
էվլէնաթիւրիւնէ հաղըրըգ կէօրիւն-
րէք, շիմտիտէն լաեղը պիւր բրէնա
պուլմագ իշին տիւշիւնիւլմէնէ պաշլա-
մըշ իմիշ:

Շիմտիքի հալ շու աթիտէքի բրէն-
սէպէր իւղէթիւնէ տիւշիւնիւլմէնէ իմիշ,
եանի:

1. — 1857 հոկտ. 20 տէ Պըրըմօն-
տա տօղմուշ օլան Նէմուր տիւղաւընըն
էն քիւլիւք քէրիմէսի պուլունան բրէն-
սէա Պանշ տ'Օրլէան: 2. — 1861 յունիս
24 տէ Մաւրիտոտ տօղմուշ օլան, վէ
Աբանէա բրէնա Սօնթանիսի տիւղաւը-
նըն քէրիմէթիւրիւնէն պիւրէսի պուլունան
բրէնա Մարի-տը-լագ-Մէրէտէա: 3. —
1858 փետրվար 18 ինտէ Պրիւքօլէա
տօղմուշ օլան վէ Պէճիգա գրալը իւրիւ-
նի Էօրօլտուն պիւլիւք քէրիմէսի պու-
լունան Սաղսօնա տիւղաւաւը բրէնա
Լուիլ:

4. — 1856 յուլիս 13 ինտէ Վիէն-
նաա տօղմուշ օլան վէ Սվիթիւս իմիւ-
րաթօրու Ֆրանսաւա Փօլէֆ հաղթէթիւ-
րին պիւլիւք քէրիմէսի տիւղաւաւըն
Վիլէլ:

Մէղըլը թէվաթուրաւ չիւիհէ-
սիլ շիմտիթիւրտէ էհէմիլէթ վէթիւմէլ,
չիւնքի բրէնա Նաթօլէօն հէնիւլ 14 եա-
շըն պիւթիւրմէմիշ տիւր:

— Գաթթարօտան ալընան խապէթիւր-
նէղարէն, Գրիվօսի նաճիէթիւնտէն մաա-
թէքմիլ Տալմաթիա էհալիսի հիւրիւմէ-
թէ իթաաթ իթմիշտիւր: Մէղըլը Նա-
հիէ էհալիսի իտէ, բանալիթ մէր-
քէղ գօթիթէսիւն պիւր էմիլիէ իթաաթ
իտէրէք հիւրիւմէթէ միւրաճաաթ իթ-
մէթիլի թէտա իթմէքաէ իմիշ. մէղ-
ըլը գօթիթէ իլը պահարտա իիթի-
լաը եհիտէն բարաթապիւմէք իշին մէղ-
ըլը նաճիէթի իլէրտաէ տանանաճագ
պիւր քէրէղ իթմէք իւղըն իիթիլալ հա-
լինտէ սաղլամագտա իմիշ:

Էնալէթ հիւրիւմէթէթիւրի, մէղ-
ըլը նաճիէթիւն մէպուլարը իլէ օլան
մէվէթէթիւրիւնտէ, բանալիթիւրիւն
մէղըլը նիւնէթտէ պուլունաղլարընը
խապէր ալըշ օլմալէթիւն մէրդուման
մէպուլարա խապիլար իլէ իիթաթ իթ-
միլէթ վէ մէպուլար հիւ պիւր շէյէ դա-
րար վէրէմէքսիլիւն կէրի կիթմիլէթ տիւր:

— Թրիէթէթէն ալընան խապէթիւր-
րէ կէօրէ, գաթթարօ պօղաղարընտա
պուլունան Ավսթրիա տօնանաւը Բօլ-
եա շաղըրընը տըր. չիւնքի էհալիսի ի-
թաաթ իթմէթի իւղէթիւնէ մէղըլը տօ-
նանմանըն օրտաա տուրմաւընտա էհեմ-
միլէթ գալմաթը տըր: Նալըրը գարա-
ղօլ իշին իքի թօփ կէմիսի վէ պիւր տա-
լի տաւըրիւն մէքիւլաթընը թալըեա-
ճագ վաթօր օրտաա պրագըլմըշ տըր:

— Նէշէն կիւն թէլէկրաֆ խապէթիւն-
տէն ալարագ Նթալեա իլէ Մարօք հիւ-
րիւմէթի պէյնիտէ րէսմի միւնաապա-
թըն գաթ օլունմուշ օլտուղունու պիւրիւ-
միշ իտիւք: Մէղըլը խապէթիւրտաթ օ-
լունմուշ տուր:

Ալընան մալիւմաթա նէղարէն մէղ-
ըլը վագտանըն սէպէսի շու տուր: Մա-
րօք հիւրիւմէթիւնիւն փալիթաւաը օլան
Թանթէր շէհրիտէ, Նթալեա թէպաաը
Ահմէտ Տիւրալի իսմիլտէ պիւր թիւճար,
Աբանէա սէֆիթիւնի իտտաաը իւղէթիւնէ
Մարօք սուլթանը թարափընտան պիւր
էմր իլէ բրանիպիւնտ օլարաք մահպէս
իլգա իտիմիշ օլտուղունտան, Նթալեա
մաալահաթիւլաղը Մ. Սօլաւաթօ, հիւ-
րիւմէթիւնտէն ալըրը թալիւմաթ միւնի-
պիւնէ, մէրդուման ճէղաւընըն խաֆիֆ-
լէնմէսիւն վէ բրանիւնըն չըգարըն մաւընը
Մարօք հիւրիւմէթիւնտէն իսթիւսա իթ-
միշ իտէտէ, իսթիւսաը գաղաղ օլունմա-
աղընտան, պուլուն իւղէթիւնէ Նթալեա
մաալահաթիւլաղը, սէֆարէթիւսանէ էվ-
րագընը Ֆրանսըլ սէֆարէթիւսանէսիւնէ
նագը իթմիլալ վէ քէնտիսի տալի քէն-
տի հիմանէթիւնտէ պուլունան էհալիսի
իլէ անըն հիմանէթի թահթընա կիւրէքէք
Մարօք հիւրիւմէթի իլէ րէսմի իւնալ-
էթիւնի գաթ իլէմիշ տիւր:

Իթալեա մաալահաթիւլաղընըն
պուլ թէտալիւրէ միւրաճաաթ իթմիշ օլ-
մաւըն իշին չիւիհէսիլ Մարօք հիւրիւմէ-
թի թարափընտան ալըրճա մօւտմէթէթ
զուհուր իթմիշ օլմալը տըր: Լալին
պու պապտէ հէնիւլ թաֆսիլի մալիւ-
մաթ ալընամաթը օլունալ, տնճագ սօն

թէլէկրաֆ խապէթիւրիւնէ նէղարէն, Ն-
թալեա հիւրիւմէթի մէղըլը մաալահաթ
քէնտի գօնաթօրունտան թալըն հարա-
քէթիւնէ թահսի իթմիշ տիւր: Պունտան
անալըլը քի: հիւրիւմէթի մէղալընէ
թարափընտան Մարօք հիւրիւմէթիւնտէն
թալըլիէ իտաաթ օլունաւագ, միւնա-
ղա տէվաթ իտէճէք տիւր:

— Մէղսիգօտա թէթարա պիւր իիթի-
լալ հարէքէթիւրի կէօրիւմէյէ պաշլա-
մըշ տըր, կէօրիւնիւր քի մէղըլը մէ-
մալըտէ աալա ուղըն միւտաթիւրա
հաթլըգ կէօրիւմէթէճէք տիւր:

Ֆրանչիսիօ Ֆանիօ նամընտա պիւր
զօրպա սէրկէրտէսի, Սէն-Լուի շէհրիւն-
տէ պիւր պէնանաւմէ նէշ իտէթէք էհա-
լի իտէնէ թահրիք իթմիշ տիւր: Էվ-
վէա մէղըլը պէնանաւմէ էհալի թա-
րափընտան իլի գաղաղիէթ պուլունալ
իտէտէ սօնրաաւան էհէմիլէթ վէթիւմէ-
միշ տիւր:

Հիւրիւմէթ տաղիլի, մէրդու-
ման պաշլընտա պուլունան օրտալու վու-
րուպ տաղիլմըշ վէ տիլէթ թարափաւան
պիւր իթիւլալ պէօլիւլիս իտէ Թօլիւք
թարիքի իւղէթիւնտէ հիւրիւմէթիւն սի-
վալի աալըրիւնի վուրուպ տաղիլմըշ
տըր:

Բիւլպալա շէհրիւնի զօրպալար թութ-
մուշ վէ րահաթ օթուրմագտա տըրաթ:

Մէքսիքանըն Թամանիւրա էեալէ-
թիւնտէ զաեթի միւմալիթ պիւր կիւմիւշ
մաալէնի պուլունմուշ տուր:

Ի Լ Ա Ն

ՍԱԳՍՏԵՆԱ ԲԵՆԵՂՍՏԵՆ

Սագսոնեա բիւնդօտունտան պէշ տէֆա
էքիլէճէք պիլէթիւրի 423 զուրուշա սաթը-
մագտա տըր. պուլ իլէթիւրի քիտֆիթի
93,000 թանէ օլունալ: պէշ տէֆաւընտա շու
աթիւսի ճէալէլ միւնիպիւնտէ, 46800 պիլէթ
430,000 ալն 25 թալէրէ գաաթը գաղանաճագ
տըր:

1870 փետրվար 15-ի .	1870 փետրվար 22-ի .
4 Նօ . 45000	4 Նօ . 20000
4 » 8000	4 » 40000
4 » 4000	4 » 3000
4 » 2000	4 » 2000
3 » 4000	3 » 4000
46 » 400	46 » 400
46 » 200	46 » 200
448 » 400	448 » 400
3283 » 50	3283 » 63
3300	3300

1870 ապրիլ 29-ի .	1870 ապրիլ 18-ի .
4 Նօ . 450000	20 Նօ . 5000
4 » 400000	40 » 2000
4 » 80000	450 » 4000
4 » 50000	500 » 400
4 » 40000	600 » 200
4 » 30000	4000 » 400
4 » 20000	31480 » 63
3 » 40000	33800

Մէղըլը պիլէթիւր պուլ պէշ էքիլէթիւն
պիլիւնտէ գաղանաղիլը. պուլարտան տու-
թըն ալնագ վէ հալսոտ թաֆսիլի մալիւմաթ
իթիլէթիւր, Գալթիաա Փօլիսի խանը գա-
լուաւ հանընտա Նօ. 46 Մ. ճանիթ օլունա մա-
ղաղաղնա միւրաճաաթ իթմիլ տիւր:

ՍԱԳՍՏԵՆԱ ԲԵՆԵՂՍՏԵՆ ՄԻՒԼԻԼԻՅԵ
ՕԳՍԵՆ ԲՕՃԱՍՏԵՆԱՆ Ս.Յ. ԳԱԼՅԱՆԱՆ
Ե. ՄԻՒՆԱՍԵԱՆ ԲԱՊԵԱՆԵՄԵՆԵ